

AAV-001-0012129

Seat No. _____

B. A. (CBCS) (Sem. II) Examination

April / May – 2016

Economics : Paper - IV

(Elective 2) (Old Course)

(Agri. and Indu. Deve. in India)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0012129

Time : **2.30** Hours]

[Total Marks : **70**

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખો.
(૨) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના સાચા ઉત્તર આપો. ૨૦

(૧) નીચેનામાંથી કયા સુધારાને ખેતી ક્ષેત્રે સામાન્ય પ્રકારનો સુધારો કહી શકાય ?

- (A) ખેત પેદાશની વેચાણ વ્યવસ્થા વૈજ્ઞાનિક બનાવવી
(B) ખેતી પરનું વસ્તીનું ભારણ હળવું કરવું
(C) જમીનના ટુકડાઓનું એકીકરણ કરવું
(D) ઊભા પાકનું રક્ષણ કરવું

(૨) ૧૯૬૦-૬૧માં સૌ પ્રથમ કેટલા જિલ્લાઓને ધનિષ્ઠ ખેત વિસ્તાર કાર્યક્રમ તળે આવરી લેવામાં આવ્યા હતા ?

- (A) ૮ (B) ૮
(C) ૬ (D) ૭

(૩) પેકેજ પ્લાન ક્યારથી શરૂ કરવામાં આવ્યો ?

- (A) ૧૯૫૦-૫૧ (B) ૧૯૬૦-૬૧
(C) ૧૯૭૦-૭૧ (D) ૧૯૮૦-૮૧

(૪) ૨૦૦૫-૦૬માં સિંચાઈ તળે આવેલી ચોખ્ખી જમીનનું પ્રમાણ કેટલા હેક્ટરનું હતું ?

- (A) ૫૫૧ લાખ હેક્ટર (B) ૬૫૮ લાખ હેક્ટર
(C) ૬૦૨ લાખ હેક્ટર (D) ૫૮૫ લાખ હેક્ટર

- (૫) ૨૦૦૬-૦૭માં રાસાયણિક ખાતરનો ઉપયોગ કેટલા લાખ ટનનો કરવામાં આવેલ ?
- (A) ૨૦૩.૪૦ લાખ ટન (B) ૨૦૭.૩૦ લાખ ટન
- (C) ૨૧૬.૫૨ લાખ ટન (D) ૩૩૩ લાખ ટન
- (૬) ૧૯૯૫ થી ૨૦૦૦ સુધીના સમયગાળામાં ભારતમાં કેટલી ખાનગી જોઈન્ટ સ્ટોક કંપનીઓનો વધારો થયો ?
- (A) ૧,૮૬,૯૫૮ (B) ૧,૮૮,૯૮૫
- (C) ૧,૮૬,૮૮૫ (D) ૧,૮૮,૯૫૮
- (૭) ૧૯૯૧ પછી ભારતમાં ઉચ્ચ અગ્રીમતાવાળા ઉદ્યોગોમાં વિદેશી મૂડીરોકાણની મર્યાદા વધારીને કેટલી કરવામાં આવી ?
- (A) ૪૦% (B) ૪૫%
- (C) ૫૧% (D) ૫૦%
- (૮) ૧૯૯૧ની ઔદ્યોગિક નીતિમાં ૫૧ ટકા વિદેશી મૂડીરોકાણ થઈ શકે તેવા ઉદ્યોગોની કુલ સંખ્યા કેટલી નક્કી કરવામાં આવી છે ?
- (A) ૩૩ (B) ૩૪
- (C) ૩૫ (D) ૩૬
- (૯) ૧૯૯૧ની ઔદ્યોગિક નીતિમાં બેંકિંગ ક્ષેત્રે વિદેશી મૂડી કેટલી આવકારવાની છૂટ આપવામાં આવી છે ?
- (A) ૪૯% (B) ૪૦%
- (C) ૪૧% (D) ૫૧%
- (૧૦) ૧૯૯૧ની ઔદ્યોગિક નીતિમાં ભારતમાં હોટલ તથા ટૂરિઝમમાં કેટલી વિદેશી મૂડી આવકારવાની છૂટ આપવામાં આવી છે ?
- (A) ૨૫% (B) ૫૦%
- (C) ૭૫% (D) ૧૦૦%
- (૧૧) આપણા પાચના પ્રશ્નોને હલ કરવામાં કયા સાહસો સૌથી વધુ મહત્વના છે ?
- (A) મોટા કદના (B) નાના અને મધ્યમ કદના
- (C) મધ્યમ કદના (D) નાના કદના
- (૧૨) મધ્યમ કદના સાહસો મોટા સાહસોનું શું પૂરું પાડે છે ?
- (A) ટેકનિકલ સાધનો (B) યંત્રો
- (C) પ્રોસેસ કરેલો કાચો માલ (D) તાલીમબદ્ધ શ્રમિકો

- (૧૩) જે સાહસ ઉત્પાદનને યંત્રોની મદદથી ચોક્કસ સ્વરૂપ આપ્યા બાદ અન્ય સાહસોના નિક્ષેપ તરીકે લેવામાં આવે છે તે સાહસોને શું કહે છે ?
- (A) પાયાનું સાહસ (B) મધ્યવર્તી સાહસ
(C) સંયુક્ત સાહસ (D) પરાવલંબી સાહસ
- (૧૪) મધ્યમ કદના સાહસોમાં ઉત્પાદકતાનો વિશેષ આધાર શેના પર રહેલો છે ?
- (A) કાચા માલની પ્રક્રિયા (B) વીજળીના પુરવઠાની પ્રાપ્તિ
(C) માનવ શ્રમની પ્રાપ્તિ (D) નિયોજકતાની કુશળતા
- (૧૫) મધ્યમ કદના સાહસોના વણવપરાયેલી ઉત્પાદન શક્તિ માટે કયું પરિબળ જવાબદાર છે ?
- (A) મૂડીની ખેંચ (B) વીજળીના પુરવઠાની અનિયમિતતા
(C) કાચા માલની ખેંચ (D) બધા જ
- (૧૬) ૧૧મી યોજનામાં મૂડીરોકાણની દૃષ્ટિએ ઉદ્યોગ અને ખનીજ ક્ષેત્રને કેટલામો અગ્રતાક્રમ આપવામાં આવ્યો ?
- (A) ૪ (B) ૩
(C) ૨ (D) ૫
- (૧૭) ૧૧મી યોજનામાં કયા નાણાકીય સાધન દ્વારા સૌથી વધુ નાણા મેળવવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે ?
- (A) જાહેર ક્ષેત્રના ઉદ્યોગો (B) વિદેશી સહાય
(C) ચાલુ આવકોની પુરાંત (D) બજાર લોન તથા પુંજીગત આવક
- (૧૮) ૧૧મી યોજનામાં મૂડીરોકાણની દૃષ્ટિએ કયા ક્ષેત્રને તૃતીય અગ્રતાક્રમ આપવામાં આવ્યો છે ?
- (A) ઊર્જા શક્તિના ક્ષેત્રને (B) સેવા ક્ષેત્રને
(C) સંદેશાવ્યવહાર ક્ષેત્રને (D) ખેતી સિંચાઈ અને આનુષંગિક ક્ષેત્રને
- (૧૯) ૧૧મી યોજનામાં વિદેશી સહાય દ્વારા કેટલા કરોડ રૂપિયા મેળવવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે ?
- (A) ૨૫૧૪૫ (B) ૦
(C) ૫૬૧૮૪ (D) ૪૪૭૧૮

(૨૦) ૧૧મી યોજના લક્ષ્યાંકોની દૃષ્ટિએ કેવી છે ?

- (A) મહત્વાકાંક્ષી (B) વાસ્તવદર્શી
(C) અતિમહત્વાકાંક્ષી (D) મહદ અંશે લક્ષ્યો પાર પડે તેવી

૨ હરિયાણી ક્રાંતિની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓની સમીક્ષા કરો. ૧૦

અથવા

૨ ભારતમાં હરિયાણી ક્રાંતિને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.

૩ ભારતમાં અપનાવવામા આવેલ ઉદારીકરણના અમલની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૩ ભારતમાં અપનાવવામાં આવેલ ખાનગીકરણના અમલની ચર્ચા કરો.

૪ આર્થિક સુધારાઓના પરિણામોની સમીક્ષા કરો. ૧૦

અથવા

૪ વૈશ્વિકીકરણની ભારતીય અર્થતંત્ર પરની અસરો જણાવો.

૫ મધ્યમ કદના સાહસો અંગેની સરકારની નીતિની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૫ ભારતમાં આઝાદી પછી મધ્યમ કદના સાહસોના વિકાસના કારણો જણાવો.

૬ ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૧૦

(૧) ભારતમાં થયેલ હરિયાણી ક્રાંતિની પ્રગતિનો ખ્યાલ આપો.

(૨) આર્થિક સુધારા અન્વયે અમલમાં મૂકવામાં આવેલ ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકીકરણની ચર્ચા કરો.

(૩) નાના કદના સાહસોની સમસ્યાઓને હલ કરવાના ઉપાયો જણાવો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) Write answer of every questions in main answerbook.
 - (2) Figures of right side indicate marks of questions.

1 MCQ :

20

- (1) Which modification is called general modification in agriculture given below ?
 - (A) Make the selling system of agriculture production scientific
 - (B) Decrease the weight of population in agriculture
 - (C) Combination of peace of land
 - (D) Protection of the crop
- (2) In 1960-61 how many districts the I.A.D.P. program was implemented ?
 - (A) 9
 - (B) 8
 - (C) 6
 - (D) 7
- (3) When the package plan was started ?
 - (A) 1950-51
 - (B) 1960-61
 - (C) 1970-71
 - (D) 1980-81
- (4) In 2005-06 how many hectores pure land was irrigated area ?
 - (A) 551 lac
 - (B) 659 lac
 - (C) 602 lac
 - (D) 585 lac
- (5) In 2006-07 how much fertilizers were used ?
 - (A) 203.40 lac ton
 - (B) 207.30 lac ton
 - (C) 216.52 lac ton
 - (D) 333 lac ton
- (6) How many private joint stoke companies were increased in India during 1995 to 2000 ?
 - (A) 1,86,958
 - (B) 1,88,985
 - (C) 1,86,895
 - (D) 1,88,958
- (7) How much foreign investment limit was increased for core sector industries in India after 1991 ?
 - (A) 40%
 - (B) 45%
 - (C) 51%
 - (D) 50%

- (8) How many industries were declared for 51% for foreign investment in industrial policy in 1991 ?
- (A) 33 (B) 34
(C) 35 (D) 36
- (9) How much foreign capital limit was decided in banking sector in 1991 industrial policy ?
- (A) 49% (B) 40%
(C) 41% (D) 51%
- (10) In 1991 industrial policy, how much foreign investment limit was decided in hotel and tourism sector ?
- (A) 25% (B) 50%
(C) 75% (D) 100%
- (11) Which industries are most important to solve our basic problems ?
- (A) Large scale industries
(B) Small and medium scale industries
(C) Medium scale industries
(D) Small scale industries
- (12) Medium scale industries supplies to large scale industries...
- (A) Technical equipment (B) Machines
(C) Processed raw material (D) Trained labors
- (13) The production of enterprise is raw materials of other enterprise is called....
- (A) Basic enterprise (B) Middle enterprise
(C) Combined enterprise (D) Dependent enterprise
- (14) The production in medium scale industries mostly based on...
- (A) Process of raw material (B) Gain of electricity
(C) Gain of human labor (D) Skill of entrepreneur
- (15) Which factor is responsible for unused production capacity in medium scale industries ?
- (A) Shortage of capitals (B) Irregularity of electricity
(C) Shortage of inputs (D) All of above

- (16) Which priority number is given to industries and mineral sector according to investment in 11th plan ?
- (A) 4th (B) 3rd
(C) 2nd (D) 5th
- (17) From which source decided to collect most money in 11th plan ?
- (A) Public industries
(B) Foreign assistant
(C) Surplus of current income
(D) Market lone and capital income
- (18) Which sector has given 3rd priority according to investment in 11th plan ?
- (A) Energy
(B) Service
(C) Communication
(D) Agriculture, irrigation and secondary sector
- (19) How much rupees decided to collect from foreign assistants in 11th plan ?
- (A) 25145 Cr. (B) 0 Cr.
(C) 56184 Cr. (D) 44718 Cr.
- (20) How is 11th plan according to targets ?
- (A) Ambitious (B) Realistic
(C) Most ambitious (D) Most of achieving targets

2 Evaluate the achievements and limitations of green revolutions. **10**

OR

2 Show the factors affecting the green revolution in India.

3 Discuss the implementation of liberalization in India. **10**

OR

3 Discuss the implementation of privatization in India.

4 Evaluate the results of economic reforms in India. 10

OR

4 Describe the effects of globalization on Indian economy.

5 Discuss the government policy on medium scale industries. 10

OR

5 Discuss the causes for development of medium scale industries after independence.

6 Write short note (any one) : 10

- (1) Give the details of progress of green revolution in India.
 - (2) Discuss the liberalization, privatization and globalization in economic reforms.
 - (3) Give the remedies for problems of small scale industries.
-